

De glansloze avonturiers

Ik nip van mijn van huis meegebrachte oploskoffie -de vierde deze ochtend- en werp een blik uit het gat van ons rieten huisje dat dienst moet doen als raam. De eerste in zwemkleding gehulde lijven wagen zich aan de zee en de rode gloed van de opkomende zon onthult een kokosnotenkraam. Het tafereel heeft iets weg van de badhanddoek met palmbomen die Jules voor ons 49-jarig huwelijk gaf. Jules staart met een nietsziende blik naar zijn cracker en dampende kop Ceylon thee. Uit mijn handtas vis ik het op-een-na-laatste minikuipje pindakaas. Normaal zou dit het teken zijn om de tassen te pakken, Jules rolstoel in te klappen en weer richting huis te gaan, maar normaal staan we ook op de camping in Castricum. Normaal bestelt Jules kroketten bij Piet Friet, bij de klimduin, om vervolgens te zeggen dat ze naar gestampte paracetamol smaken en ze gratis mee te krijgen. Normaal zwem ik op woensdagavond in campingzwembad De Koude Kermis, niet in de krokodilrijke Bentotarivier en normaal scheppen we op over niet-bestaande fietstochten door de duinen, niet over heuse jungletochten op een opgevoerd scootertje. Maar dit jaar is geen normaal jaar.

We zijn nooit avonturiers geweest. Terwijl mijn vriendin uit de stad - een praatgrage tante met lippen zo dun als grassprietjes - in de jaren '60 het Maagdenhuis bezette, werd mijn maagdelijkheid in een keurig huwelijk geofferd op de spreij van mijn overgrootmoeder. Toen Jules nog een gespiede arbeider met werkende gewrichten was geweest, vonden we troost voor onze gebrekkige bijdrage aan de protestcultuur in rebellie tussen de lakens. En terwijl mijn vriendin uit de stad leuzen als 'baas in eigen buik' scandeerde en de voorhoede van de tweede feministische golf vormde, was de enige golf die mij dagelijks naar mijn buik deed grijpen de golf van misselijkheid door de zoveelste zwangerschap. Mijn vriendin zal verwonderd opkijken als ik haar vertel over onze recente ontmoeting met de agressieve olifant.

Zestig jaar na de jaren zestig beperkte de hoeveelheid avontuur in mijn leven zich tot mijn dagelijkse puzzelkwartiertje. Ik zat in de voortent in Castricum en boog me net over 'een Sri Lankaans exportproduct' toen mijn vriendin uit de stad haar babyroze brommobiel voor mijn klapstoel parkeerde. Ik noem haar mijn vriendin, maar in wezen mag ik haar niet. Niet omdat ze ooit iets vervelends heeft gedaan, maar omdat ze is opgegroeid in Amsterdam, omdat ze haar vrijheden al lang voor het huwelijk heeft verkend en omdat ze werkte als doktersassistente en dagelijks over kromme tenen en steenpuisten heen had mogen zitten in plaats van etensresten en stinkende sokken.

Met tegenzin legde ik het puzzelboekje op de campingtafel voor me. 'Jules is zeker bij Piet Friet?', vroeg ze terwijl ze uitstapte en haar rimpelige vingers om een sigaret vouwde. Ik knikte. 'We zijn ondanks de jaren nog kwiek genoeg om te genieten van onze vrijheid op de camping.' De roodgestifte grassprietjes probeerden een lach te onderdrukken, maar omdat dat niet helemaal lukte ontsnapte er een vreemd kreetje. 'Je wordt naar je luxe stacaravan gebracht en komt niet verder dan de voortent!' 'En we sjezen met onze E-bikes door de duinen', voegde ik stellig toe. 'Ach, saaie theetante.' Ik keek op door de plotse verschijning van een gegronde reden om haar niet te mogen, krabbelde verrast 'thee' in m'n puzzelboekje en rechte mijn rug om van wal te steken met een betoog dat haar zou overtuigen van ons rebelse avonturiersbestaan. Mijn hersenen doorliepen het leven met een snelheid als waarvan men weleens zegt dat het gebeurt vlak voor je overlijdt, maar brachten niet veel meer voort dan 'Ik bekijk met enige regelmaat de antwoordenbladzijde van het puzzelboekje'. Voordat ik het wist opende ik mijn mond en was het eruit. 'Jules en ik gaan naar Sri Lanka.' Ze verslikte zich in haar eigen sigarettenrook. 'Wanneer?'. 'Vanavond.'

De laatste druppel oploskoffie glijdt mijn keel in. Jules staart nog altijd naar zijn -inmiddels koude- thee. Zo zitten we al een paar dagen. Doodstil. Hij in zijn rolstoel, ik bij het raam dat geen raam is, samen in een rieten hutje in Sri Lanka. Een schril contrast met vorige week, toen ons avontuur net was begonnen. Na aankomst hadden we ons geïnstalleerd in een chic hotel aan de Bentotarivier, met activiteiten zoals yoga, meditatie en rondvaarten over de rivier. Het eerste sprak ons niet zo aan, voornamelijk vanwege de gewrichten van Jules, het tweede sprak de andere hotelgasten niet zo aan, voornamelijk vanwege het gesnurk van Jules, maar het derde trok onze aandacht.

Een man met een knaloranje zwembroek voer ons en drie Duitse gasten over de rivier die meer afval dan water bevatte. Hoewel ik weleens had gehoord dat kabeljauw zijn DNA aanpast aan fabrieksafval, was ik verwonderd toen onze gids vertelde dat ook krokodillen goed gedijen in zwaar vervuild water. 'Is dit geen avontuur?' fluisterde ik opgewonden. 'Ach', gromde Jules, en hij fronste zijn grijzende wenkbrauwen. 'In Castricum zitten we ook met een paar Duitsers aan het water.' Ik knikte. Mijn vriendin uit de stad zou zich onderdompelen in de nieuwe cultuur. Voordat ik goed en wel doorhad wat ik deed, nam ik een duik waar de woensdagavonddames van campingzwembad 'De Koude Kermis' jaloers op zouden zijn. Mijn Nokia heeft nooit veel meer gezien dan de keukentafel, laat staan de bodem van de Bentotarivier. De jongeman in de oranje zwembroek bleek een schijtluis toen de krokodillen mijn kant op dreven en Jules moest uit zijn rolstoel klimmen om mij en de Nokia weer op het droge te hijsen. Met de geur van drek nog vers in mijn neus, wist ik aan het avontuur geroken te hebben.

Nog dezelfde dag verruilden we het hotel voor een opgevoerd scootertje. Bij het uitchecken kregen we korting omdat Jules de rijstpannenkoekjes naar gestampte paracetamol vond smaken. Ik reed voorop, daarachter zat Jules en dáárachter hing de rolstoel. Met slechts een handtas gevuld met een gehavende Nokia en kuipjes pindakaas reden we de schemering, de jungle en de agressieve olifant tegemoet.

Sinds onze ontmoeting met de olifant is Jules een stuk rustiger, alsof hij berust in de avontuurlijk wending die ons leven heeft genomen. De dag na het incident gingen we naar het historische VOC-fort in Galle, maar ondanks zijn verzotheid op geschiedenis keek hij niet op of om. Zelfs de agenten die ons in Galle achterna zaten omdat we blijkbaar een Sri Lankaanse regel overtraden, maakten geen indruk meer na het zien van de klapperende olifantenoren.

De gedachte aan de agenten brengt me terug in het rieten huisje. Vanachter het raam dat geen raam is, doemen de gezichten van de wetsdienaren op. De krakkemikkige deur vliegt open. Ik schreeuw. Jules geeft geen kik. Met een ijzeren klik sluiten de handboeien om mijn dunne, rimpelige polsen. Jules ogen worden gesloten en een agent vuurt in gebrekkig Engels vragen op me af. Ik hoor het niet. Het voelt alsof ik onder water ben, alsof ik diep onder het wateroppervlak van de Bentotarivier zwem en de stem van de agent daar ver boven zweeft. Jules verdwijnt onder een wit laken. Ik zie enkel nog de rolstoel en de onaangeroerde thee. In een flits gebeurt het allemaal opnieuw: de klapperende oren, de op hol geslagen poten die steeds dichterbij komen, de sputterende scooter, mijn onvermogen om op tijd te keren en de niet-werkende Nokia. Naast de agent klinkt een onverwachts gepiep. Een amper leesbare sms vult het Nokiaschermje. 'Zolang jullie in Sri Lanka zijn, pas ik wel op de caravan. Wat wenst een vriendin nog meer dan een voortent en een puzzelboekje?'